

ЗВІТ

Міністерства охорони здоров'я України про виконання у 2021-2023 роках Плану дій з реалізації Національної стратегії у сфері прав людини на 2021–2023 роки, затвердженого розпорядження Кабінету Міністрів України від 23 червня 2021 року № 756

№ з/п	Найменування заходу	Строк виконання	Індикатор виконання заходу	Стан виконання
1.	8. Розроблення медичного стандарту документування катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поведження і покарання, який ґрунтується на принципах і процедурах Керівництва з ефективного розслідування та документування катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поведження і покарання (Стамбульський протокол)	вересень 2021	видано спільний наказ	<p>Виконується</p> <p>МОЗ розроблено проект наказу «Про внесення зміни до пункту 1 наказу Міністерства охорони здоров'я України від 14 лютого 2012 року № 110», який розроблено з метою впровадження форми фіксації тілесних ушкоджень, що можуть свідчити про протиправний характер їх заподіяння, та міжнародних стандартів документування катування та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поведження і покарання.</p> <p>МОЗ листом від 07.12.2023 № 25/36003/2-23 надіслано на повторне погодження до заінтересованих ЦОВВ доопрацьований проект наказу Міністерства охорони здоров'я «Про внесення змін до пункту 1 наказу Міністерства охорони здоров'я України від 14 лютого 2012 року №110».</p> <p>Станом на 12.01.2023 проект наказу знаходиться на громадському обговоренні з 22.12.2023</p> <p>https://moz.gov.ua/article/public-discussions/proekt-nakazu-ministerstva-ohoroni-zdorov%e1%be%bfja-ukraini-pro-vnesennja-zmini-do-punktu-1-nakazu-ministerstva-ohoroni-zdorov%e2%80%99ja-ukraini-vid-14-ljutogo-2012-roku--110</p>
2.	9. Підготовка необхідної кількості осіб з числа медичного персоналу, спроможного застосовувати медичний стандарт документування катувань та інших жорстоких, нелюдських	вересень 2023	пройшло підготовку щороку не менше 10 відсотків медичних працівників,	<p>Виконується</p> <p>Враховуючи, що даний захід можливий лише після виконання заходу 8 Плану дій, МОЗ листом від 13.02.2023 № 22-04/3630/2-23 звернулося до керівників закладів вищої освіти, що здійснюють підготовку здобувачів за спеціальностями галузі знань «22 Охорона здоров'я» щодо імплементації положень Стамбульського протоколу до освітніх програмах закладів вищої освіти.</p>

	або таких, що принижують гідність, видів поведження і покарання відповідно до Керівництва з ефективного розслідування та документування катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поведження і покарання (Стамбульський протокол)		які надають медичну допомогу засудженим, особам, взятим під варту	
3.	52. Розроблення та подання на розгляд Кабінету Міністрів України законопроекту щодо визначення термінів “підлітки”, “підлітки групи ризику” відповідно до міжнародних стандартів як вікової групи від 10 до 18 років включно	грудень 2021	подано до Верховної Ради України законопроект	Виконано Відповідно до статті 38 Закону України «Основи законодавства України про охорону здоров'я», яка приведена у відповідність до вимог Цивільного кодексу від 16.01.2003 № 435-IV, кожний пацієнт, який досяг чотирнадцяти років і який звернувся за наданням йому медичної допомоги, має право на вільний вибір лікаря, якщо останній може запропонувати свої послуги, та вибір методів лікування відповідно до його рекомендацій. Таким чином, доступ підлітків до послуг охорони здоров'я та прийняття рішень щодо стратегії подальшого лікування є врегульованим.
4.	53. Розроблення наказу МОЗ щодо врегулювання медичних показань для проведення хірургічної стерилізації жінок і чоловіків з урахуванням рекомендацій Ради Європи та Комітету ООН з прав людини щодо стерилізації	грудень 2021	видано наказ МОЗ	Виконано Європейським регіональним бюро Всесвітньої організації охорони здоров'я «Медичні критерії прийнятності для використання методів контрацепції», 5-е видання, 2015 рік визначені методи контрацепції, як метод планування сім'ї, до яких відноситься хірургічна стерилізація. Задля уникнення звуження прав людини та дискримінації людини, Міністерством затверджено наказ від 16.05.2018 № 940 «Про визнання таким, що втратив чинність наказу Міністерства охорони здоров'я України від 06 липня 1994 року № 121», зареєстрований в Міністерстві юстиції України від 04.06.2018 № 658/32110, який регламентував втрату чинності показань для проведення стерилізації жінок та чоловіків.

5.	54. Розроблення та затвердження з урахуванням міжнародного досвіду стандартів надання послуг з медико-соціальної реабілітації для неповнолітніх осіб, хворих на наркоманію, із досвідом вживання психоактивних речовин, і створення державної системи соціального замовлення таких послуг	грудень 2022	видано наказ МОЗ	<p>Виконано Наказом Міністерства соціальної політики України від 01.10.2020 № 677 затверджено відповідний державний стандарт соціальної послуги соціально-психологічної реабілітації осіб із залежністю від наркотичних засобів чи психотропних речовин (далі - стандарт). Стандарт визначає зміст, обсяг, умови та порядок надання соціальної послуги соціально-психологічної реабілітації особам із залежністю від наркотичних засобів чи психотропних речовин, показники якості надання такої послуги для суб'єктів усіх форм власності та господарювання, що надають цю послугу.</p>
6.	55. Розроблення та подання на розгляд Кабінету Міністрів України законопроекту про внесення змін до Закону України "Про заходи протидії незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів та зловживанню ними" щодо забезпечення права на добровільне медичне обстеження та лікування від наркоманії, у тому числі неповнолітніх осіб до 18 років, регламентування особливостей медичного обстеження та лікування від наркоманії підлітків	грудень 2021	подано до Верховної Ради України законопроект	<p>Виконано Відповідно до статті 38 Закону України «Основи законодавства України про охорону здоров'я» кожний пацієнт, який досяг чотирнадцяти років і який звернувся за наданням йому медичної допомоги, має право на вільний вибір лікаря, якщо останній може запропонувати свої послуги, та вибір методів лікування відповідно до його рекомендацій, а також кожний пацієнт має право, коли це виправдано його станом, бути прийнятим у будьякому закладі охорони здоров'я за своїм вибором, якщо цей заклад має можливість забезпечити відповідне лікування. Разом з тим, відповідно до статті 11 Закону України «Про психіатричну допомогу» психіатричний огляд проводиться лікарем-психіатром: особи, яка досягла 14 років, на її прохання або за її усвідомленою письмовою згодою; особі віком до 14 років (малолітній особі) - на прохання або за письмовою згодою її батьків чи іншого законного представника.</p>
7.	56. Проведення інформаційно-просвітницької роботи з	грудень 2023	проведено щопівроку	<p>Виконано</p>

	<p>питань пропаганди психічного здоров'я, консультування з питань психічного здоров'я в системі первинної медичної допомоги</p>		<p>заходи в 12 областях; охоплено інформаційно-просвітницькою роботою щонайменше 10000 осіб</p>	<p>Mental Health Gap Action Programme (скорочено – mhGAP) – глобальна програма ВООЗ, спрямована на підвищення доступу до послуг з охорони психічного здоров'я шляхом залучення медпрацівників первинної ланки до надання послуг пацієнтам із психічними розладами.</p> <p>Онлайн-курс «Ведення поширених психічних розладів на первинному рівні медичної допомоги з використанням керівництва mhGAP», розроблення якого ініціювали МОЗ разом з ВООЗ у межах створення Національної програми психічного здоров'я та психосоціальної підтримки.</p> <p>17 жовтня 2023 року на платформі Академії НСЗУ стартувала друга частина онлайн-курсу «Ведення поширених психічних розладів на первинному рівні медичної допомоги з використанням Керівництва mhGAP». Цей курс дозволить медичним працівниками первинної медичної допомоги (ПМД) поглибити знання щодо ведення поширених психічних розладів у людей, які мають відповідні стани.</p> <p>Онлайн-курс був розроблений групою фахівців із психічного здоров'я та загальної практики – сімейної медицини з досвідом роботи з Програмою mhGAP, за загальної координації Академії НСЗУ, експертної підтримки ВООЗ та керівництва МОЗ України. Також у розробці курсу взяли участь фахівці громадської організації “Академія Сімейної Медицини України”, Центру психічного здоров'я та реабілітації «Лісова поляна» МОЗ України та UNICEF. Розробка відбувалася у межах Всеукраїнської програми ментального здоров'я за ініціативи першої леді Олени Зеленської.</p> <p>Курс розроблявся за фінансової підтримки Бюро USAID з питань гуманітарної допомоги та за підтримки Швейцарської Конфедерації.</p> <p>Академією НСЗУ станом на 04.01.2024 зареєстровано на навчання на 1 курсі зареєстровано 77171 слухачів та отримали сертифікати 66853 учасника курсів первинної медичної допомоги для надання психологічної допомоги першого рівня, на навчання на 2 курсі зареєстровано 23684 слухачів та отримали сертифікати 16474 учасника курсів первинної медичної допомоги для надання психологічної допомоги першого рівня.</p>
--	---	--	---	---

				Разом з тим, на офіційному сайті МОЗ відкрито розділ «Психічне здоров'я», де публікуються матеріали для населення та фахівців сфери охорони здоров'я щодо психічного здоров'я.
8.	57. Вжиття заходів щодо удосконалення надання медичної допомоги дітям та дорослим із психічними та інтелектуальними порушеннями в частині забезпечення санаторно-курортним лікуванням та реабілітацією, а також щодо реалізації їх права на освіту	грудень 2021	прийнято постанову Кабінету Міністрів України	Виконано Постановою Кабінету Міністрів України від 22 лютого 2006 року № 187 «Про затвердження Порядку забезпечення санаторно-курортними путівками деяких категорій громадян структурними підрозділами з питань соціального захисту населення районних, районних у м. Києві держадміністрацій, виконавчими органами міських, районних у містах (у разі їх утворення (крім м. Києва) рад» врегульовано питання доступу до соціальної реабілітації і санаторно-курортного лікування усіх категорій осіб, які потребують забезпечення санаторно-курортним лікуванням та реабілітацією. Відповідно до частини четвертої статті 4, частини першої статті 23 та статті 24 Закону України «Про реабілітацію у сфері охорони здоров'я» постановою Кабінету Міністрів України від 16 грудня 2022 р. № 1462 «Деякі питання організації реабілітації у сфері охорони здоров'я» було затверджено Державний типовий план реабілітації осіб з обмеженнями повсякденного функціонування, Порядок забезпечення осіб з обмеженнями повсякденного функціонування медичними виробами, в тому числі допоміжними засобами реабілітації, а також Положення про індивідуальний реабілітаційний план, порядок його фінансування та реалізації.
9.	58. Розроблення чітких критеріїв встановлення інвалідності на основі принципів міжнародної класифікації функціонування, обмежень життєдіяльності та здоров'я	листопад 2021	прийнято постанову Кабінету Міністрів України	Виконується Наказом Мінекономіки від 09 квітня 2022 № 810-22 затверджено Національний класифікатор 030:2022 «Класифікатор функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я». Працює робоча група над створенням та впровадженням в ЕСОЗ автоматизованої системи оцінки функціонування організму на основі національного класифікатора. Робочою групою розроблено проект нормативно-правового акту, який буде направлено на погодження із заінтересованими органами виконавчої влади.

10.	64. Розроблення та подання на розгляд Кабінету Міністрів України законопроекту про внесення змін до статті 64 Закону України “Основи законодавства України про охорону здоров’я” щодо збільшення віку дитини, з якою мати або інший член сім’ї можуть перебувати під час стаціонарного лікування в закладі охорони здоров’я, з урахуванням психологічного стану дитини	квітень 2022	подано до Верховної Ради України законопроект	<p>Виконано</p> <p>Відповідно до статті 64 Закону України «Основи законодавства України про охорону здоров’я» в редакції Закону № 2347-IX від 01.07.2022 при стаціонарному лікуванні дітей віком до шести років, а також тяжкохворих дітей старшого віку, які потребують за висновком лікарів материнського догляду, матері або іншим членам сім’ї надається можливість перебувати з дитиною в закладі охорони здоров’я із забезпеченням безплатного харчування і умов для проживання та виплатою допомоги по соціальному страхуванню у встановленому порядку.</p>
11.	84. Розроблення та подання на розгляд Кабінету Міністрів України законопроекту щодо запровадження механізму надання необхідної медичної допомоги та психологічної реабілітації особам з числа цивільного населення, у тому числі дітям, які постраждали внаслідок воєнних та збройних конфліктів на території України	червень 2022	подано до Верховної Ради України законопроект	<p>Виконано</p> <p>Відповідно до статті 19 Закону України «Про Державний бюджет України на 2022 рік» Урядом було прийнято постанову Кабінету Міністрів України «Деякі питання реалізації програми державних гарантій медичного обслуговування населення у 2023 році» від 27 грудня 2022 року № 1464, якою затверджується порядок реалізації програми медичних гарантій у 2023 році. Відтак, постановою, зокрема, визначені пакети медичних послуг, за якими послуги оплачуються за рахунок держави, встановлюються тарифи на оплату таких медичних послуг, встановлюються перелік лікарських засобів, вартість яких повністю або частково відшкодовується за програмою медичних гарантій, в тому числі і щодо медичної допомоги та реабілітації цивільного населення, яке постраждало внаслідок бойових дій. Відповідно до програми державних гарантій медичного обслуговування населення у 2022 році наразі</p>

				<p>психологічна підтримка населення забезпечується за одинадцятьма напрямками. За специфікаціями та умовами закупівлі наявність психологів передбачено у п'ятнадцяти пакетах. З огляду на воєнний стан та території України та необхідність забезпечення населення послугами з охорони психічного здоров'я до програми медичних гарантій додано новий пакет медичних послуг «Супровід та лікування осіб з психічними розладами на первинному рівні медичної допомоги», який сприятиме доступності до послуг з охорони психічного здоров'я для осіб у громадах. Щодо реабілітаційної допомоги населенню зазначаємо, згідно Закону України «Про реабілітацію у сфері охорони здоров'я» психологічна допомога передбачена та забезпечується мультидисциплінарними реабілітаційними командами, до складу яких входить фахівець з психічного здоров'я. На виконання норм зазначеного закону, за програмою державних гарантій медичного обслуговування населення реабілітаційна допомога надається за такими пакетами: «Медична реабілітація немовлят, які народилися передчасно та/або хворими, протягом перших трьох років життя», «Медична реабілітація дорослих та дітей від трьох років з ураженням опорно-рухового апарату», «Медична реабілітація дорослих та дітей від трьох років з ураженням нервової системи». Крім того, вимоги щодо надання послуг з реабілітації пацієнтам у гострому/підгострому періодах захворювання включено до 10 пакетів, а надання послуг з реабілітації пацієнтам у підгострому та довготривалому періодах захворювання – до двох пакетів. Також наголошуємо, що вже розроблений та невдовзі буде впроваджений додатковий реабілітаційний пакет, а саме «Комплексна реабілітаційна допомога дорослим та дітям у стаціонарних умовах». Пакет розрахований на пацієнтів з ураженнями декількох органів та систем організму, тому додатково у пакет включено вимоги, що стосуються надання послуг з реабілітації за щонайменше двома або більше напрямками реабілітації одночасно. Зокрема, це може бути опорно-рухова реабілітація та/або нейрореабілітація, та/або кардіо-респіраторна реабілітація та/або психологічна реабілітація, також післяопераційна реабілітація наслідків ушкоджень, отриманих під час воєнних дій. Пакет розширений вимогами в частині як клінічних аспектів медичної допомоги</p>
--	--	--	--	---

			<p>(забезпечення догляду та/або лікування за післяопераційними ранами та куксами, проведення заходів із профілактики ускладнень та/або загострень супутніх захворювань, розширення спектру лабораторних та інструментальних досліджень, забезпечення цілодобового лікарського та медсестринського догляду тощо), так і вимогами, що стосуються безпосередньо організації процесу надання комплексної реабілітаційної допомоги, зокрема психологічної. Додатково інформуємо, що з метою консолідації та злагоджених дій органів державної влади постановою Кабінету Міністрів України від 7 травня 2022 року № 539 утворено Міжвідомчу координаційну раду з питань охорони психічного здоров'я та надання психологічної допомоги особам, які постраждали внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України (далі – МКР), основними завданнями якої є координація дій центральних органів виконавчої влади з питань надання психологічної допомоги особам, які постраждали внаслідок збройної агресії РФ проти України; визначення шляхів, механізмів і способів вирішення проблемних питань надання психологічної допомоги особам, які постраждали внаслідок збройної агресії; підвищення ефективності діяльності центральних органів виконавчої влади із зазначених питань; підготовка пропозицій щодо удосконалення нормативно-правової бази для покращення надання психологічної допомоги постраждалим особам та підтримки таких осіб з боку держави.</p>
--	--	--	---
